

Dokument s plenarne sjednice

A9-0183/2021

1.6.2021

IZVJEŠĆE

o godišnjem izvješću o funkcioniranju schengenskog područja
(2019/2196(INI))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestiteljica: Tanja Fajon

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	15
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	16

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o godišnjem izvješću o funkcioniranju schengenskog područja (2019/2196(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 77. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) o uspostavi područja slobode, sigurnosti i pravde kojim se „osigurava da se osobe pri prijelazu unutarnjih granica ne provjeravaju”,
- uzimajući u obzir članak 21. stavak 1. UFEU-a i članak 45. Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja o temeljnim pravima”) kojima se građanima jamči pravo na slobodno kretanje i boravište na području država članica,
- uzimajući obzir članak 18. UFEU-a i članak 21. stavak 2. Povelje o temeljnim pravima kojima se zabranjuje diskriminacija na temelju državljanstva,
- uzimajući u obzir članke 18. i 19. Povelje o temeljnim pravima o pravu na azil i zaštitu u slučaju udaljavanja, protjerivanja ili izručenja,
- uzimajući u obzir schengensku pravnu stečevinu koja se neprestano razvija od potpisivanja Schengenskog sporazuma 14. lipnja 1985. i koja trenutačno obuhvaća brojne pravne akte EU-a u područjima upravljanja unutarnjim i vanjskim granicama, vizne politike, politike vraćanja, policijske suradnje i zaštite podataka kao i pravne akte kojima se osnivaju i uređuju dvije agencije Unije (Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) i Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA)), finansijski program (instrument finansijske potpore za vanjske granice i vize) i četiri opsežna informacijska sustava (Schengenski informacijski sustav, vizni informacijski sustav, europski sustav za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i sustav ulaska/izlaska (EES)), uključujući njihovu interoperabilnost,
- uzimajući u obzir zakonodavstvo usvojeno od posljednjeg godišnjeg izvješća o funkcioniranju schengenskog područja usmjereni na njegovo jačanje s obzirom na ustrajne izazove, konkretnije Uredbu (EU) 2018/1860 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o upotrebi Schengenskog informacijskog sustava za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitom boravkom¹, Uredbu (EU) 2018/1861 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o uspostavi, radu i upotrebi Schengenskog informacijskog sustava (SIS) u području granične kontrole i o izmjeni Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma te o izmjeni i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1987/2006² i Uredbu (EU) 2018/1862 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. studenoga 2018. o uspostavi, radu i upotrebi Schengenskog informacijskog sustava (SIS) u području policijske suradnje i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 2007/533/PUP i stavljanju izvan snage

¹ SL L 312, 7.12.2018., str. 1.

² SL L 312, 7.12.2018., str. 14.

Uredbe (EZ) br. 1986/2006 Europskog parlamenta i Vijeća i Odluke Komisije 2010/261/EU³, Uredbu (EU) 2019/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o uspostavi okvira za interoperabilnost informacijskih sustava EU-a u području granica i viza i izmjeni uredaba (EZ) br. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 i (EU) 2018/1861 Europskog parlamenta i Vijeća te odluka Vijeća 2004/512/EZ i 2008/633/PUP⁴, Uredbu (EU) 2019/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o uspostavi okvira za interoperabilnost informacijskih sustava EU-a u području policijske i pravosudne suradnje, azila i migracija i izmjeni uredaba (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 i (EU) 2019/816⁵, Uredbu (EU) 2018/1240 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. o uspostavi europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) i izmjeni uredaba (EU) br. 1077/2011, (EU) br. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 i (EU) 2017/2226⁶, Uredbu (EU) 2018/1241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. rujna 2018. o izmjeni Uredbe (EU) 2016/794 u svrhu uspostave europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS)⁷, Uredbu (EU) 2020/493 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. rujna 2020. o internetskom sustavu krivotvorenih i vjerodostojnih isprava (FADO) i stavljanju izvan snage Zajedničke akcije Vijeća 98/700/PUP⁸, Uredbu (EU) 2019/1896 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2019. o europskoj graničnoj i obalnoj straži i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1052/2013 i (EU) 2016/1624⁹ i Uredbu (EU) 2019/1155 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 810/2009 o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama)¹⁰,

- uzimajući u obzir aktualni zakonodavni rad na reviziji Zakonika o schengenskim granicama u pogledu pravila primjenjivih na privremeno ponovno uvođenje kontrola na unutarnjim granicama, reformi viznog informacijskog sustava, dovršetku zakonodavnog okvira ETIAS-a, preinaci Direktive o vraćanju, instrumentu finansijske potpore za upravljanje granicama i vize 2021. – 2027. te novom Prijedlogu uredbe o uvođenju dubinske provjere državljana trećih zemalja na vanjskim granicama (COM(2020)0612),
- uzimajući u obzir razne zaključke Europskog vijeća, preporuke Vijeća te komunikacije, smjernice i planove djelovanja Komisije koji su usmjereni na rješavanje stanja na unutarnjim i vanjskim schengenskim granicama kao odgovor na COVID-19, primjerice komunikaciju Komisije od 16. ožujka 2020. naslovljenu „COVID-19: Smjernice za mjere upravljanja granicama radi zaštite zdravlja i dostupnosti robe i osnovnih usluga“¹¹ i komunikaciju Komisije od 30. ožujka 2020. naslovljenu „COVID-19: Smjernice za provedbu privremenog ograničenja neobveznih putovanja u EU i olakšavanje tranzita radi repatrijacije građana EU-a te o učincima na viznu politiku“ (C(2020)2050) i njezina naknadna produljenja, kao što je ono od 8. travnja 2020. (COM(2020)0148), Zajednički europski plan za ukidanje mjera ograničavanja širenja bolesti COVID-19 koji je

³ SL L 312, 7.12.2018., str. 56.

⁴ SL L 135, 22.5.2019., str. 27.

⁵ SL L 135, 22.5.2019., str. 85.

⁶ SL L 236, 19.9.2018., str. 1.

⁷ SL L 236, 19.9.2018., str. 72.

⁸ SL L 107, 6.4.2020., str. 1.

⁹ SL L 295, 14.11.2019., str. 1.

¹⁰ SL L 188, 12.7.2019., str. 25.

¹¹ SL C 86I, 16.3.2020., str. 1.

predstavio predsjednik Europskog vijeća i Preporuku Vijeća (EU) 2020/1475 od 13. listopada 2020. o koordiniranom pristupu ograničavanju slobodnog kretanja kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19¹²,

- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 22. listopada 2019. o provjeri potpune primjene schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj (COM(2019)0497),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 23. rujna 2020. o Novom paktu o migracijama i azilu (COM(2020)0609),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 30. svibnja 2018. o godišnjem izvješću o funkcioniranju schengenskog područja¹³,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije Vijeću i Europskom parlamentu od 25. studenoga 2020. o funkcioniranju mehanizma evaluacije i praćenja Schengena u skladu s člankom 22. Uredbe Vijeća (EU) br. 1053/2013 (2020)0779.),
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 19. lipnja 2020. o stanju schengenskog područja nakon izbijanja bolesti COVID-19¹⁴,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 11. prosinca 2018. o punoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine u Bugarskoj i Rumunjskoj: ukidanje provjera osoba na unutarnjim kopnenim, morskim i zračnim granicama¹⁵,
- uzimajući u obzir izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA) od 8. prosinca 2020. naslovljeno „Migracije: problemi u vezi s temeljnim pravima na kopnenim granicama”,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 17. prosinca 2020. o provedbi Direktive o vraćanju¹⁶,
- uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 13. studenoga 2020. o utjecaju mjera donesenih uslijed pandemije bolesti COVID-19 na demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava¹⁷,
- uzimajući u obzir osnivanje i aktualni rad radne skupine za kontrolu Frontexa Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove,
- uzimajući u obzir pripremni rad radne skupine za kontrolu Schengena Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove u pogledu ove rezolucije,
- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

¹² SL L 337, 14.10.2020., str. 3.

¹³ SL C 76, 9.3.2020., str. 106.

¹⁴ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0175.

¹⁵ SL C 388, 13.11.2020., str. 18.

¹⁶ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0362.

¹⁷ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0307.

(A9-0183/2021),

- A. budući da se već više od 25 godina schengenskim područjem, jedinstvenim po svojem uređenju i jednim od najvećih postignuća Europske unije, omogućuje slobodno kretanje ljudi bez kontrola na njegovim unutarnjim granicama; budući da je to ostvareno na temelju različitih kompenzacijskih mjera, kao što su bolja razmjena informacija koja proizlazi iz uspostave Schengenskog informacijskog sustava (SIS) i uspostava mehanizma za evaluaciju provedbe schengenske pravne stečevine u državama članicama te jačanje uzajamnog povjerenja u funkcioniranje schengenskog područja; budući da uzajamno povjerenje zahtijeva solidarnost, sigurnost, pravosudnu i policijsku suradnju u kaznenim stvarima, zajedničku zaštitu vanjskih granica EU-a, zajedničko razumijevanje i zajedničku viznu politiku te politiku u području zaštite podataka;
- B. budući da su potpuno funkcioniranje schengenskog područja i njegovo buduće proširenje na zemlje kandidatkinje schengenskog područja i dalje ključni za daljnju političku, ekonomsku i socijalnu integraciju, poticanje kohezije i premošćivanje jazova između zemalja i regija te preduvjet za zaštitu načela slobode kretanja; budući da budućnost schengenskog područja ne smije uključivati fragmentaciju;
- C. budući da je ukidanje nadzora unutarnjih granica jedan od ključnih i praktičnih elemenata onoga što građani prepoznaju kao europsku ideju te je ključno za funkcioniranje unutarnjeg tržišta; budući da je schengensko područje ugroženo, osobito s obzirom na sve veću primjenu nadzora unutarnjih granica u državama članicama, posebno posljednjih godina;
- D. budući da je, kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19, većina država članica, uključujući zemlje pridružene Schengenu, ponovno uvela nadzor unutarnjih granica ili ih je zatvorila, djelomično, potpuno ili za određene vrste putnika, uključujući građane EU-a i članove njihovih obitelji i državljane trećih zemalja koji borave na njihovom državnom području ili na državnom području druge države članice; budući da je, posebno na početku pandemije, nepostojanje učinkovite koordinacije u pogledu ponovnog uvođenja i ukidanja nadzora unutarnjih granica među državama članicama i s Komisijom dovelo u pitanje sam koncept schengenske suradnje;
- E. budući da su države članice od 2015. ponovno uvele nadzor unutarnjih granica ukupno 268 puta, što je znatno povećanje za razliku od razdoblja od 2006. do 2014. kada je ponovno uveden nadzor unutarnjih granica tek 35 puta¹⁸;
- F. budući da je Europski parlament u više navrata izrazio zabrinutost zbog nužnosti i proporcionalnosti mnogih takvih nadzora unutarnjih granica;
- G. budući da su uzajamno povjerenje i bliska suradnja među državama članicama ključni elementi osnove na kojoj se temelji schengensko područje;
- H. budući da su posljednjih godina doneseni važni zakonodavni instrumenti EU-a u cilju poboljšanja djelotvornosti i učinkovitosti graničnih kontrola na vanjskim granicama i

¹⁸ Trenutačno stanje na dan 19. svibnja 2021., https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen/reintroduction-border-control/docs/ms_notifications_-reintroduction_of_border_control.pdf

doprinosa visokoj razini sigurnosti u području slobode, sigurnosti i pravde; budući da ti instrumenti obuhvaćaju novu strukturu informacijskih sustava EU-a i njihovu interoperabilnost;

- I. budući da se i dalje prijavljuju navodi o nasilju nad migrantima, uključujući one koji traže međunarodnu zaštitu, i prisilnim udaljenjima na vanjskim granicama EU-a; budući da su Europski parlament, OLAF, Frontex i Europski ombudsman pokrenuli istragu o tim navodima; budući da Unija još nema učinkovit mehanizam za praćenje temeljnih prava na svojim vanjskim granicama;
- J. budući da su tijekom evaluacije 2017. o primjeni schengenske pravne stečevine utvrđeni ozbiljni nedostaci u području Schengenskog informacijskog sustava u Ujedinjenoj Kraljevini;
- K. budući da je prvi ciklus procjene mehanizma evaluacije Schengena uputio na potrebu za boljom i bržom provedbom preporuka koje proizlaze iz evaluacija i potrebu za odgovarajućom reformom, posebno u pogledu načina na koji se mehanizmom procjenjuje usklađenost s temeljnim pravima;
- L. budući da se Frontexovim godišnjim procjenama slabosti ispituju sposobnosti država članica da se suoče s prijetnjama i izazovima na vanjskim granicama i preporučuju posebne korektivne mјere kako bi se ublažile slabosti i tako dopunile procjene u okviru mehanizma evaluacije Schengena;
- M. budući da potpuna primjena schengenske pravne stečevine u pogledu ukidanja graničnih kontrola u vezi s Bugarskom i Rumunjskom još nije ostvarena, unatoč činjenici da je Parlament već pozvao na to u svojoj rezoluciji od 8. lipnja 2011.;
- N. budući da je Komisija u svojoj komunikaciji o provjeri potpune primjene schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj od 22. listopada 2019. navela da je Hrvatska poduzela mјere potrebne za osiguravanje neophodnih uvjeta za potpunu primjenu schengenskih pravila;

Funkcioniranje schengenskog područja

- 1. smatra da je pandemija bolesti COVID-19 dodatno dovela u pitanje samu ideju schengenske suradnje, odnosno osiguravanje nepostojanja nadzora unutarnjih granica i jamčenje slobode kretanja; u tom kontekstu ponovno izražava svoju zabrinutost zbog trenutačnog stanja u pogledu nadzora unutarnjih granica u određenim državama članicama i u tom cilju podsjeća da bi, iako u potpunosti podržava javnozdravstvene mјere koje su uvedene radi ograničavanja širenja bolesti COVID-19, sve takve mјere za suzbijanje pandemije i ograničavanje temeljnih prava i sloboda uvijek trebale poštovati slovo i duh zakona;
- 2. podsjeća da se u skladu s postojećim pravom EU-a može ponovno uvesti nadzor unutarnjih granica pod uvjetom da je neophodan, proporcionalan, privremen te mјera u krajnjoj nuždi; u tom pogledu ponovno ističe svoje stajalište da brojna produljenja nadzora unutarnjih granica od 2015. nisu dovoljno opravdana i da nisu u skladu s pravilima koja se odnose na njihovo trajanje, nužnost ili proporcionalnost te su stoga nezakonita;

3. priznaje da je Komisija pokušala koordinirati zajednički europski odgovor; ipak žali zbog činjenice da neke države članice i dalje uvode nadzor unutarnjih granica, često nekoordinirano, prije nego što su na odgovarajući način uzele u obzir zajednički europski interes da se Schengen očuva kao područje bez nadzora unutarnjih granica; ponavlja da je uvedeni nadzor imao negativan učinak na slobodu kretanja robe, kapitala, usluga i ljudi u Uniji; u tom kontekstu ističe posebno tešku situaciju prekograničnih radnika;
4. podsjeća da je Komisija, unatoč tome što je utvrdila znatne nedostatke u provedbi schengenske pravne stečevine, spora pri pokretanju postupaka zbog povrede ili im potpuno nesklona; ponavlja svoj poziv upućen Komisiji da izvrši odgovarajuću kontrolu nad primjenom schengenske pravne stečevine kako bi procijenila jesu li se poštovala načela nužnosti i proporcionalnosti i kako bi se, prema potrebi, pokrenuo postupak zbog povrede; ističe hitnu potrebu za poboljšanjem uzajamnog povjerenja i suradnje među državama schengenskog područja i za osiguravanjem odgovarajućeg upravljanja schengenskim područjem;
5. ponovno naglašava potrebu da države članice poštuju pravo kako je utvrđeno u Ugovorima i Povelji o temeljnim pravima i da provode mjere na granicama na zakonit i nediskriminirajući način; smatra da je redovita politička i javna rasprava o funkcioniranju schengenskog područja od ključne važnosti;
6. napominje da tijekom ovog zakonodavnog razdoblja nije postignut napredak u pogledu revizije Zakonika o schengenskim granicama za koju Vijeće i dalje blokira međuinstitucijske pregovore; pozdravlja najavu Komisije da će predstaviti novi prijedlog za upravljanje Schengenom; izražava svoje razočaranje zbog toga što Komisija i dalje zanemaruje svoju obvezu izvješćivanja Parlamentu nepodnošenjem godišnjeg izvješća o funkcioniranju tog područja bez nadzora unutarnjih granica (članak 33. Zakonika o schengenskim granicama) i godišnjeg sveobuhvatnog izvješća u skladu s člankom 20. mehanizma evaluacije Schengena, čime ometa nadzor i konstruktivnu političku raspravu;
7. nakon svojih brojnih zahtjeva za potpunu primjenu odredaba schengenske pravne stečevine u Bugarskoj i Rumunjskoj, potiče Vijeće da poštuje svoju obvezu i odmah donese mjere o ukidanju kontrola na unutarnjim kopnenim, morskim i zračnim granicama i time dopusti tim državama članicama da se s pravom pridruže području slobodnog kretanja bez nadzora unutarnjih granica; spreman je, nakon savjetovanja s Vijećem u skladu s člankom 4. Akta o pristupanju, izraziti svoje mišljenje o punoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj; smatra da se solidarnost i odgovornost odnose na sve te da budućnost schengenskog područja ne smije uključivati fragmentaciju;
8. smatra da vizna politika EU-a mora biti učinkovita, prilagođena korisnicima i sigurna te u tom pogledu pozdravlja namjeru Komisije da digitalizira postupak izdavanja viza do 2025.; smatra da je integracija državljana trećih zemalja, koji dugoročno borave u određenoj državi članici, ključni element u promicanju ekonomskog i socijalnog kohezije te stoga poziva na to da se razmotri usklađivanje minimalnih pravila za izdavanje dugoročnih viza i boravišnih dozvola;

9. ponavlja svoj poziv upućen državama članicama da osiguraju propisnu provedbu Direktive o vraćanju u svim njezinim aspektima te poziva Komisiju da prati njezinu provedbu;
10. potiče države članice da jačaju razmjenu informacija i da dalje razvijaju međusobnu prekograničnu policijsku suradnju, na primjer većom upotrebom zajedničkih istraživačkih timova;
11. pozdravlja činjenicu da je u međuvremenu proveden niz mjera zatraženih u prethodnom godišnjem izvješću¹⁹ (revizija zakonodavnog okvira Schengenskog informacijskog sustava i reforma EUROSUR-a); međutim napominje da većina formuliranih preporuka i dalje vrijedi;
12. ističe da su djelotvorne vanjske granice ključne za održivost schengenskog područja; sa zabrinutošću primjećuje da izvješća o evaluaciji Schengena i procjene ranjivosti i dalje upućuju na nedostatke i ranjivosti u zaštiti i upravljanju vanjskim granicama; poziva države članice da provedu preporuke koje su im uputili Vijeće i Frontex u cilju ispravljanja nedostataka i ranjivosti, posebno onih koji se odnose na poštovanje temeljnih prava u aktivnostima upravljanja granicama; ističe važnost zakonodavnih mjera koje su nedavno usvojene;
13. zabrinut je zbog učinka postojećih ograničenja putovanja na prava izbjeglica i osoba koje traže međunarodnu zaštitu; poziva Komisiju i države članice da osiguraju potpunu usklađenost donošenja takvih mjera sa zahtjevima iz članaka 3. i 4. Zakonika o schengenskim granicama i iz Povelje EU-a o temeljnim pravima;
14. izražava svoju duboku zabrinutost zbog opetovanih optužbi u vezi sa sudjelovanjem Frontexa u prisilnim udaljenjima i prijava za potencijalno kršenje temeljnih prava u kontekstu aktivnosti Agencije te smatra da valja ojačati i djelotvorno provesti interne mehanizme izvješćivanja, kao i parlamentarni i javni nadzor nad aktivnostima Frontexa; naglašava da se člankom 46. Uredbe 2019/1896 izvršnom direktoru Frontexa nalaže da obustavi, prekine ili ne pokrene **aktivnosti** ako su prekršeni uvjeti za provedbu tih aktivnosti, uključujući postupanje u skladu s temeljnim pravima;
15. u tom pogledu izražava svoju punu potporu za osnivanje i tekući rad radne skupine za kontrolu Frontexa Odbora za gradanske slobode, pravosude i unutarnje poslove čiji je cilj procjena svih aspekata funkciranja aktivnosti i organizacije Frontexa, njegove pojačane uloge i sredstava za integrirano upravljanje granicama te pravilne primjene pravne stečevine EU-a, uključujući poštovanje temeljnih prava;
16. izražava duboku zabrinutost zbog velikog broja smrtnih slučajeva na Sredozemlju; podsjeća da je pružanje pomoći svakoj osobi u nevolji na moru pravna obveza i u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom te da su traganje i spašavanje sastavni dio europskog integriranog upravljanja granicama u okviru Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži; poziva Frontex da značajno poboljša dostupne informacije o njegovim operativnim aktivnostima na moru, među ostalim, redovitim i prikladnim izvješćivanjem Parlamenta, primjerice u pogledu njegove suradnje s koordinacijskim

¹⁹ SL C 76, 9.3.2020., str. 106.

centrom za spašavanje na moru u Tripoliju i libijskom obalnom stražom;

17. duboko je zabrinut zbog neprestanih i ozbiljnih izvješća o nasilju i prisilnim udaljenjima na vanjskoj granici, uključujući iz jedne države članice u drugu i zatim u treću zemlju; ponavlja da su države članice obvezne spriječiti neovlašten prelazak granica i podsjeća da se tom obvezom ne dovode u pitanje prava osoba koje traže međunarodnu zaštitu; poziva Komisiju i države članice da promiču i provode učinkovite, neovisne i brze istrage svih optužbi o prisilnim udaljenjima i zlostavljanju na granicama te da osiguraju da se nedostaci odmah uklone;
18. primjećuje nedostatak prikladnih mehanizama za praćenje kako bi se osigurali poštovanje temeljnih prava i vladavina prava u upravljanju vanjskim granicama te smatra da se Agenciji Europske unije za temeljna prava mora dati unaprijedena operativna uloga u tom pogledu, među ostalim, putem mehanizma evaluacije i praćenja Schengena; poziva države članice da osiguraju da su im nacionalna tijela za praćenje učinkovito osnovana i da mogu ispuniti svoju ulogu s pomoću dostatnih resursa, odgovarajućeg mandata i visoke razine neovisnosti; potiče države članice da kontinuirano ulažu u profesionalno ponašanje graničnih tijela, uključujući ospozobljavanje u području prava o azilu i izbjeglicama, u suradnji s Frontexom, Agencijom za temeljna prava, UNHCR-om i relevantnim nevladinim organizacijama;
19. duboko žali zbog činjenice da postoje kašnjenja u provedbi odredbi o temeljnim pravima iz nove Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži, primjerice o zapošljavanju 40 promatrača za temeljna prava do 5. prosinca 2020., kako je utvrđeno u Uredbi; pozdravlja objavu obavijesti o slobodnim radnim mjestima i poziva na hitno tekuće zapošljavanje; naglašava da svi promatrači koji se zapošljavaju moraju moći obavljati svoja zaduženja u skladu s člankom 110. Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži te se stoga moraju zaposliti na odgovarajućoj upravnoj razini kako bi obavljali svoja zaduženja; nadalje poziva na povećanje neovisnosti mehanizma Agencije za podnošenje pritužbi uključivanjem stručnjaka iz Agencije EU-a za temeljna prava i nacionalnih institucija za ljudska prava;

Mehanizam evaluacije i praćenja Schengena

20. smatra da je mehanizam evaluacije i praćenja Schengena znatno poboljšao upravljanje schengenskim područjem i pridonio njegovu funkcioniranju jačanjem uzajamnog povjerenja i zajedničke odgovornosti; međutim naglašava *sui generis* narav mehanizma evaluacije u pravu EU-a i podsjeća da je Komisija i dalje u konačnici odgovorna za jamčenje primjene Ugovorâ i mjera koje su institucije donijele na temelju njih;
21. pozdravlja namjeru Komisije da preispita mehanizam evaluacije i praćenja Schengena; podsjeća na rasprave o njegovoj pravnoj osnovi tijekom pregovora o paketu za upravljanje schengenskim područjem 2012. i ustraje u tome da bude uključen u reformu tog mehanizma ravnopravno s Vijećem, po mogućnosti primjenom redovnog zakonodavnog postupka ili primjenom iste metode kao za donošenje Uredbe Vijeća (EU) br. 1053/2013 o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja Schengena;
22. naglašava važnost uvođenja jasnih rokova za sve korake tog postupka u okviru bilo koje reforme, uključujući provedbu preporuka od strane država članica, procjenu prijedloga Komisije koju provodi stručna skupina Scheval i predstavljanje akcijskih planova;

također ponavlja da je važno povećati fleksibilnost u višegodišnjem i godišnjem planiranju i jačati ulogu Komisije, posebno u slučaju da države članice ne daju mišljenje, te da su potrebni istinski nenajavljeni posjeti; smatra da se temeljna prava moraju dosljedno evaluirati tijekom evaluacije Schengena; u konačnici smatra da bi nadzorna uloga Parlamenta i poboljšanje transparentnosti tog procesa trebali biti ključni elementi te reforme;

23. poziva Komisiju da dodijeli dostatne resurse kako bi se osigurala sveobuhvatna evaluacija schengenskog sustava, među ostalim povećanjem broja provjera na licu mjesta u državama članicama; ističe da je, unatoč tome što je Komisija od 2015. do 2019. donijela 198 izvješća o evaluaciji, zaključeno samo 45 evaluacija Schengena; poziva države članice da pojačaju provedbu zaključaka evaluacije i preporuka Vijeća; napominje da je prvi ciklus evaluacije Schengena trajao pet godina; smatra da bi proces evaluacije i usvajanja preporuka, za što je u prosjeku potrebno 32 tjedna, trebalo ubrzati, a posebno poziva Vijeće da ubrza usvajanje preporuka koje izdaje Komisija;
24. poziva Vijeće da održava redovite rasprave na razini ministarstava o pravilnom funkcioniranju schengenskog područja, uključujući rasprave u situacijama kad su u izvješćima o evaluaciji vidljivi ozbiljni nedostaci, čime preuzima političku ulogu koja mu je dodijeljena u okviru procesa evaluacije Schengena; nadalje poziva Komisiju i Vijeće da spriječe svako ugrožavanje svrhe tog mehanizma, odnosno da utvrde jesu li ispunjeni svi preduvjeti za ukidanje nadzora unutarnjih granica sa zemljom kandidatkinjom te da osiguraju usklađenost sa schengenskom pravnom stečevinom u onim državama članicama u kojima je taj mehanizam u potpunosti uspostavljen;
25. smatra da budući mehanizam evaluacije Schengena mora sadržavati evaluaciju operativnih aktivnosti Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu s obzirom na njezinu sve veću ulogu u upravljanju vanjskim granicama i operacijama vraćanja; osim toga, smatra da bi se tim mehanizmom trebale ojačati njegove sinergije s procjenom ranjivosti europske granične i obalne straže; ponavlja da se mora izbjegići dupliciranje i da se procjeniteljima Schengena treba omogućiti pristup rezultatima procjene ranjivosti;
26. podsjeća da, među ostalim, temeljna prava čine glavnu sastavnicu u provedbi integriranog upravljanja granicama; osim toga, podsjeća da se schengenska pravna stečevina mora provesti u skladu s Poveljom EU-a o temeljnim pravima; stoga ističe da se u evaluacijama Schengena mora isto tako ispitati poštiju li se temeljna prava na vanjskim granicama, uključujući zabranu prisilnog udaljenja ili vraćanja, pravo na poštovanje ljudskog dostojanstva, načelo nediskriminacije i pravo na traženje međunarodne zaštite; smatra da bi se budućim mehanizmom trebalo omogućiti stručnjacima Agencije Europske unije za temeljna prava da postanu službeni članovi tima nadležnog za provjere na licu mjesta za sve evaluacije upravljanja vanjskim granicama i vraćanja; smatra da bi sve relevantne Agencije za pravosuđe i unutarnje poslove trebale moći sudjelovati;
27. smatra da je u slučaju otkrivanja ozbiljnih nedostataka potrebno mnogo brže daljnje postupanje u cilju njihova uklanjanja bez odgode; smatra da bi u revidirani mehanizam trebalo uključiti definiciju „ozbiljnog nedostatka” i ubrzani postupak u slučaju takvih nedostataka; smatra da bi postojeći neobvezujući katalozi najboljih praksi trebali dobiti službeni status u skladu s pravom EU-a u obliku priručnika kako bi se povećala

transparentnost i omogućilo da se evaluacije uspoređuju s objektivnim kriterijima;

28. izražava žaljenje zbog toga što Komisija još nije predstavila godišnje izvješće predviđeno člankom 20. Uredbe Vijeća (EU) br. 1053/2013 unatoč brojnim pozivima Parlamenta i Vijeća da to učini;
29. ističe da bi u cilju promicanja dobrog upravljanja i transparentnosti institucije Unije trebale obavljati svoje zadaće što transparentnije; smatra da bi Komisija na svojim internetskim stranicama trebala osigurati javnu dostupnost informacija o procesu evaluacije u svakoj državi članici i o provedbi preporuka Vijeća u državama članicama; osim toga, smatra da bi Komisija trebala osigurati odgovarajuću platformu za siguran i šifriran pristup povjerljivim informacijama iz dokumenata o evaluaciji Schengena za aktere s pravima pristupa, posebno za zastupnike u Europskom parlamentu kako bi im se olakšalo izvršavanje demokratskog nadzora i provjere;
30. napominje da je Komisija ponovno posjetila Hrvatsku u studenome 2020. u pogledu vanjskih granica; poziva Hrvatsku da nastavi provoditi tekuće mjere i ukloni sve utvrđene nedostatke, osobito u pogledu ospozobljavanja osoblja, broja osoblja i kapaciteta za zaštitu kopnene granice; ustraje u temeljitoj procjeni poštovanja temeljnih prava nakon opetovanih izvješća nevladinih organizacija i medija o zlostavljanju, nasilju i prisilnim udaljenjima od strane graničnih službenika; poziva Komisiju da nastavi u svim državama članicama procjenjivati usklađenost operacija upravljanja granicama sa zahtjevima u pogledu temeljnih prava i da poduzme potrebne mjere u slučaju povrede ljudskih prava;
31. naglašava opetovane nedostatke i područja za poboljšanje u schengenskom sustavu koje je utvrdila Komisija: nepotpuno ili neusklađeno prenošenje, provedba i primjena relevantne schengenske pravne stečevine; nedovoljan broj osoblja i nedostatne kvalifikacije i/ili ospozobljavanje; različite i nedosljedne nacionalne prakse zbog nedosljedne provedbe schengenske pravne stečevine; fragmentirane administrativne strukture s nedovoljnom koordinacijom i integracijom različitih tijela te praktične, tehnološke i regulatorne prepreke suradnji unutar schengenskog područja; podsjeća da su ti problemi temeljne prepreke pravilnom funkciranju Schengena i potiče države članice da im konačno posvete odgovarajuću pozornost;

Uporaba opsežnih informacijskih sustava u području pravosuda i unutarnjih poslova

32. primjećuje napredak u razvoju novih opsežnih informacijskih sustava i njihove interoperabilnosti; poziva države članice, Komisiju i uključene agencije da poštuju predviđeni raspored provedbe kojim se omogućuje provedba novih informacijskih sustava, dovršetak reformi postojećih sustava i interoperabilnost tih sustava do kraja 2023.; osim toga, primjećuje potrebu za stabilnim pravnim okvirom za provedbu tih sustava; podsjeća na to da će upotreba tih sustava utjecati i na pravo na privatnost i pravo na zaštitu podataka osoba čiji će podaci biti pohranjeni u tim sustavima te naglašava potrebu za provedbom zaštitnih mjera utvrđenih u pravnim aktima kojima se uspostavljaju ti sustavi tijekom provedbe;
33. podsjeća na ključnu ulogu eu-LISA-e u uspostavi novih informacijskih sustava; osim toga, ističe važnost nacionalnih sastavnica u cjelokupnoj strukturi tih sustava te potiče države članice da dodijele odgovarajuće finansijske i ljudske resurse za pravodobnu

provedbu;

34. pozdravlja politički dogovor postignut u pogledu reforme viznog informacijskog sustava (VIS), posebno utvrđivanje jasnog i pravno obvezujućeg roka za početak rada;
35. ističe znatno povećanje aktivnosti uredâ za Zahtjeve za dodatne informacije o nacionalnom unosu (SIRENE) i ponovno poziva države članice da ojačaju sredstva koja su tim uredima na raspolaaganju osiguravanjem odgovarajućih finansijskih i ljudskih resursa za obavljanje njihovih funkcija;
36. potvrđuje studije koje je proveo Zajednički istraživački centar za upotrebu otisaka prstiju, otisaka dlanova, prikaza lica i DNK-a u Schengenskom informacijskom sustavu;
37. smatra da su Komisija i Vijeće ozbiljno zanemarili svoje obveze nakon što su tijekom evaluacije 2017. utvrđeni ozbiljni nedostaci pri uporabi Schengenskog informacijskog sustava u Ujedinjenoj Kraljevini; podsjeća na zahtjev radne skupine za kontrolu Schengena da se Ujedinjena Kraljevina odmah isključi, kako je navedeno u pismima Komisiji i predsjedništvu Vijeća od 15. lipnja 2020.; napominje da Ujedinjena Kraljevina, kao treća zemlja, više nema pristup Schengenskom informacijskom sustavu; poziva na pomno praćenje kontinuirane sigurnosne suradnje između EU-a i Ujedinjene Kraljevine tijekom šestomjesečnog razdoblja za prijenos podataka dogovorenog u Sporazumu o trgovini i suradnji između EU-a i Ujedinjene Kraljevine;

Višegodišnji ciklus strateške politike za europsko integrirano upravljanje granicama

38. pozdravlja predstavljanje strateške analize rizika za europsko integrirano upravljanje granicama koju je Frontex predstavio kao prvi korak u novom ciklusu politike;

Budućnost schengenskog područja

39. primjećuje da su razne krize tijekom prethodnih godina, kao što je aktualna pandemija, i uvelike nekoordinirane i katkad jednostrane aktivnosti država članica narušile uzajamno povjerenje među državama članicama i izložile Schengen riziku; uvjeren je da se napor za pronalaženje holističkih rješenja moraju pojačati na odgovarajući način te da bi te mјere trebalo propisno uskladiti; u tom kontekstu pozdravlja namjeru Komisije da doneše strategiju o budućnosti Schengena i, nadalje, pozdravlja uspostavu schengenskog foruma koji bi trebao omogućiti političke rasprave na visokoj razini s Parlamentom i Vijećem o stanju i budućnosti Schengena;
40. smatra da Zakonik o schengenskim granicama, osobito u pogledu pravila o nadzoru unutarnjih granica, više nije svrshishodan i da zahtijeva hitnu i smislenu reformu kako bi se ojačali uzajamno povjerenje i solidarnost te očuvao integritet i potpuna ponovna uspostava schengenskog područja; u tom pogledu napominje da su potrebna jasnija pravila o izvanrednim stanjima u području javnog zdravlja; naglašava da bi ponovno uvođenje nadzora unutarnjih granica, iako je i dalje zasebna odluka svake države članice, trebalo biti isključivo mјera u krajnjoj nuždi ograničenog trajanja i pod uvjetom da su kontrole nužne i proporcionalne utvrđenoj ozbiljnoj prijetnji te da se pri tome pridaje posebna pozornost njihovu učinku na pravo na slobodu kretanja i načelo nediskriminacije i na učinke koje takav nadzor može imati na pogranične regije, uz zadržavanje razlike između različitih pravnih osnova; smatra da se svaki put kad država

članica produlji granične kontrole moraju primijeniti dodatne zaštitne mjere i mjere nadzora te da se, u svakom slučaju, takve mjere trebaju ukinuti čim prestanu postojati razlozi na kojima se temelje;

41. smatra da bi trebalo uspostaviti strukturirani i transparentni mehanizam savjetovanja u kriznim situacijama kako bi se utvrstile mjere ublažavanja ili alternativne mjere za kontrole na unutarnjim granicama i jedinstvena pravila koja su obvezujuća i primjenjiva na vanjskim granicama;
42. poziva upravu Parlamenta da uspostavi poseban odjel za podršku upravljanju Schengenom kako bi Parlament mogao pravilno izvršavati svoje funkcije demokratskog nadzora i provjere u pogledu schengenske pravne stečevine;

◦

◦ ◦

43. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji, nacionalnim parlamentima država članica i Agenciji za europsku graničnu i obalnu stražu.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	26.5.2021.
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Katarina Barley, Pernando Barrena Arza, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Marcel de Graaff, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoš Tudorache, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Bettina Vollath, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Tanja Fajon, Miguel Urbán Crespo, Hilde Vautmans, Loránt Vincze, Petar Vitanov

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

52	+
nezavisni zastupnici	Laura Ferrara, Martin Sonneborn
EPP	Magdalena Adamowicz, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareş Bogdan, Lena Düpont, Jeroen Lenaers, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Emil Radev, Paulo Rangel, Ralf Seekatz, Sara Skyytedal, Tomas Tobé, Loránt Vincze, Javier Zarzalejos
Renew Europe	Malik Azmani, Anna Júlia Donáth, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Maite Pagazaurtundúa, Michal Šimečka, Ramona Strugariu, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Katarina Barley, Caterina Chinnici, Tanja Fajon, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Birgit Sippel, Petar Vitanov, Bettina Vollath, Elena Yoncheva
GUE/NGL	Pernando Barrena Arza, Clare Daly, Cornelia Ernst, Miguel Urbán Crespo
Zeleni/ESS	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Alice Kuhnke, Terry Reintke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik
14	-
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Patryk Jaki, Assita Kanko, Nicola Procaccini, Jadwiga Wiśniewska
ID	Nicolas Bay, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Marcel de Graaff, Peter Kofod, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
nezavisni zastupnik	Milan Uhrík
1	0
EPP	Nadine Morano

Korišteni znakovi:

+: za

-: protiv

0: suzdržani